

Sygn. akt VIII U 1263/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Hanna Witkowska-Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Iwona Lawrenc

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2014 r. w Gdańsku

sprawy B. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania B. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 13 czerwca 2013 r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje B. P. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy poczynając od daty złożenia wniosku do 31 maja 2015r.
2. zasądza od pozwanego na rzecz B. P. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

/na oryginale właściwy podpis/

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 czerwca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił B. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wnioskodawczyni nie spełnia wymagań określonych w art. 57 w zw. z art. 58 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, bowiem w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy (5 lipca 2001 r. do 4 lipca 2011 r.) udowodniła jedynie 4 lata, 5 miesięcy i 29 dni okresów składkowych i nieskładkowych, natomiast w dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku o rentę (29 kwietnia 2003 r. do 28 kwietnia 2013 r.) - 2 lata, 8 miesięcy i 22 dni zamiast wymaganych co najmniej 5 lat zatrudnienia, ponadto niezdolność do pracy powstała później niż 18 miesięcy od ustania zatrudnienia (zatrudnienie ustało 6 marca 2009 r.) (decyzja z dnia 13 czerwca 2013 r. nr (...) k. 25 akt ZUS nr (...)).

W odwołaniu od powyższej decyzji B. P. domagała się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania prawa do renty. W uzasadnieniu wskazała, iż jest osobą częściową niezdolną do pracy, osobą schorowaną i cierpi na różne zaburzenia m.in.: wodno- elektrolitowe, niedokrwistość normocytarną, guz miednicy mieszanej oraz kamicę pęcherzyka

zólciowego. Ponadto podniosła, iż rozpoznano u niej toczącą rumieniowatą układową, nefropatię toczeniową, zespół nerczycowy, niedoczynność tarczycy, leukopenia, niedokrwistość autoimmunohemolityczną, nadciśnienie tętnicze, guz miednicy małej- mięśniaki macicy oraz zespół depresyjny. Dalej wnioskodawczyni wskazała, iż lekarz orzecznik błędnie przyjął datę powstania częściowej niezdolności do pracy wskazując na dzień 5 lipca 2011 r., a co za tym idzie mylnie wskazał, że nie posiada ona wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego. Jej zdaniem faktyczne powstanie częściowej niezdolności do pracy należy datować wcześniej, bowiem odczuwała dolegliwości już kilka lat przed wskazaną przez orzecznika ZUS datą. Ponadto wnioskodawczyni podkreśliła, iż lekarz orzecznik stwierdził u niej częściową niezdolność do pracy, a także ustalił tą niezdolność na dwa lata- do 31 maja 2015 r. (odwołanie od decyzji z dnia 18 lipca 2013 r. k. 2-6 akt sądowych).

W odpowiedzi na odwołanie pozwany podtrzymał stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji, wnosząc o jego oddalenie (odpowiedź na odwołanie z 31 lipca 2013 r. k. 9-10 akt sądowych).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. P. ur. (...) w dniu 29 kwietnia 2013 r.

złożyła wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy do którego załączyła stosowne dokumenty., a w tym dokumenty dotyczące przebiegu jej zatrudnienia w latach 1987-2009. Jej zatrudnienie we wskazanym okresie przebiegało w sposób następujący:

- od 2 lutego 1999 r. do 27 marca 2002 r., od 16 kwietnia 2002 r. do 27 października 2003 r., od 11 listopada 2003 r. do 31 stycznia 2004 r. - zatrudnienie w T. M.,
- od 30 czerwca 2004 r. do 29 grudnia 2004 r. - okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych,
- od 21 października 2006 r. do 27 stycznia 2007 r. - zatrudnienie w S. S.,
- od 3 marca 2008 r. do dnia 6 marca 2009 r. - zatrudnienie w Centrum (...),
- od 12 czerwca 2009 r. do dnia 12 września 2009 r. - okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W związku ze złożonym wnioskiem B. P. została skierowana na badanie do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 19 września 2012 r. uznał, że jest ona częściowo niezdolna do pracy od dnia 5 maja 2011 r. do 31 maja 2015 r.

Mając na uwadze powyższe organ rentowy decyzją z dnia 13 czerwca 2013 roku odmówił B. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu wskazał, iż wnioskodawczyni w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy (5 lipca 2001 r. do 4 lipca 2011 r.) udowodniła jedynie 4 lata, 5 miesięcy i 29 dni okresów składkowych i nieskładkowych, natomiast w dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku o rentę (29 kwietnia 2003 r. do 28 kwietnia 2013 r.) 2 lata, 8 miesięcy i 22 dni zamiast wymaganych co najmniej 5 lat zatrudnienia, ponadto niezdolność ta powstała później niż 18 miesięcy od ustania zatrudnienia (zatrudnienie ustało 6 marca 2009 r.).

Z uwagi na to, że nie zostały spełnione łącznie wymagane warunki do uzyskania uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy organ rentowy stwierdził brak podstaw prawnych do przyznania tego świadczenia (dowód: wniosek o rentę wraz z załącznikami k. 1-12, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k. 22, karta przebiegu zatrudnienia k. 23, decyzja z dnia 13 czerwca 2013 r. nr (...) k. 25- akta ZUS nr (...)).

Od powyższej decyzji B. P. wniosła odwołanie, które zainicjowało niniejsze postępowanie.

W toku postępowania Sąd Okręgowy, celem zweryfikowania stanowisk stron, dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów: urologa, ginekologa, psychiatry, internisty.

Biegły sądowy urolog w swojej opinii stwierdził, iż stan układu moczowego odwołującej w obecnym stanie nie ogranicza możliwości jej pracy zgodnie z kwalifikacjami (dowód: opinia k. 23).

Podobnego zdania byli również biegli: specjalista ginekologii i położnictwa (dowód: opinia k. 25-27) i specjalista psychiatra (dowód: opinia k. 29-30).

Natomiast biegła sądowa internista – specjalista chorób wewnętrznych w swojej opinii była zdania, że u B. P. wystąpiła częściowa niezdolność do pracy od 1 stycznia 2011 r. do 4 lipca 2011 r. oraz całkowita niezdolność do pracy od 5 lipca 2011 r. do 31 maja 2015 r. Przyczyną niezdolności, jak wskazała biegła, jest toczeń rumieniowaty układowy (SLD), który wnioskodawczyni leczy już od dwóch lat.

Biegła wskazała, że SLE jest chorobą o cechach zapalenia autoagresyjnego o nieznannej przyczynie. Konsekwencją i następstwem licznych autoprzeciwciał jest wzmożona ilość kompleksów immunologicznych powodujących uszkodzenia głównie małych naczyń, a z tym związana jest różnorodność objawów klinicznych, zależnie od tego jakie narządy zostały objęte procesem chorobowym. Wskazała, że u wnioskodawczyni pomimo podjęcia leczenia od sierpnia 2012 r. nie uzyskano pełnej remisji - nadal bowiem utrzymuje się niedokrwistość, lekopenia i limfopenia. Ponadto biegła podniosła, iż objawy chorobowe u wnioskodawczyni stwierdzono już w pierwszej połowie 2011 r. o czym świadczą badania morfologii z anemią normochromiczną, obniżona hemoglobina, wysokim OB., przy prawidłowym poziomie żelaza (dowód: opinia k. 32-33).

Zaprezentowana przez biegłych argumentację podzielił pełnomocnik pozwanego (dowód: pismo k. 51 i 52).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych pozwanego oraz dokumentacji lekarskiej ZUS, a także aktach sprawy, których prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania.

Jednocześnie w toku sprawy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów w celu jednoznacznego ustalenia stopnia niezdolności do pracy wnioskodawczyni z powodu naruszenia sprawności i trwałości niezdolności do pracy.

Zdaniem sądu opinie biegłych są wiarygodnym dowodem w sprawie, gdyż zostały oparte o obiektywne wyniki badań, zaś biegli sądowi są specjalistami w swoich dziedzinach, posiadającymi bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe. Opinie te są wyczerpujące, a także zostały sporządzone w sposób jasny i logiczny oraz nie pozostawiają wątpliwości co do dokładnego określenia stanu zdrowia odwołującej.

W toku procesu pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o wezwanie biegłych sądowych autorów opinii do uzupełnienia złożonych opinii oraz protokołów albowiem wnioski i twierdzenia przedstawione przez biegłych we przedmiotowych dokumentach zdaniem odwołującej stoją w sprzeczności z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, a w szczególności nie dają odpowiedzi na postawione pytania m.in. o rzeczywistą datę powstania choroby, ewentualnie o wezwanie na termin rozprawy biegłych sądowych autorów opinii celem zadania pytań do opinii oraz protokołów.

Sąd postanowił oddalić ten wniosek uznając, iż opinie złożone przez biegłych są pełne i w sposób wyczerpujący odpowiadają na pytania postawione przez Sąd.

Wskazać należy, iż istotna dla sprawy jest data powstania niezdolności do pracy, nie natomiast data powstania choroby. Przyznanie renty uwarunkowane jest niezdolnością do pracy i jej powstaniem w okresie o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach, bez znaczenia pozostaje zatem okres od którego choroba trwa.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uznał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowi wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia kończącego postępowanie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie B. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 13 czerwca 2013r., zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 57 ust 1. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Ostatniej przesłanki (powstanie niezdolności do pracy w określonym czasie) nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Jak wynika z art. 58 ustawy emerytalnej warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat (ust. 1 pkt 5). Okres ten powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej, przy czym powyższa zasada nie ma zastosowania do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Zgodnie natomiast z art. 12 ustawy emerytalnej niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym za całkowicie niezdolną do pracy uznaje się osobę, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Zgodnie natomiast z treścią art. 13 ustawy emerytalnej przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

1. stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji;
2. możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W niniejszej sprawie kluczowe znaczenie miało ustalenie początkowej daty powstania częściowej niezdolności do pracy wnioskodawczyni. Organ rentowy wskazywał na datę 5 lipca 2011 r., z kolei odwołująca uważała, iż niezdolność do pracy powstała w dacie wcześniejszej. Kwestię tą Sąd ustalił w oparciu o dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z dziedziny urologii, ginekologii, psychiatrii i chorób wewnętrznych, a głównie na podstawie opinii biegłego internisty, który w swojej opinii stwierdził u B. P. częściową niezdolność do pracy od 1 stycznia 2011 r. do 4 lipca 2011 r. oraz całkowitą niezdolność do pracy od 5 lipca 2011 r. do 31 maja 2015 r.

Biegła jako przyczynę niezdolności wskazała toczący rumieniowaty układowy (SLD), który wnioskodawczyni leczy od dwóch lat. Wyjaśniła, że SLE jest chorobą o cechach zapalenia autoagresyjnego o nieznanym przyczynie. Konsekwencją

i następstwem licznych autoprzeciwciał jest wzmożona ilość kompleksów immunologicznych powodujących uszkodzenia głównie małych naczyń, a z tym związana jest różnorodność objawów klinicznych, zależnie od tego jakie narządy zostały objęte procesem chorobowym. Dalej podała, że u wnioskodawczynie pomimo podjęcia leczenia od sierpnia 2012 r. nie uzyskano pełnej remisji gdyż nadal utrzymuje się niedokrwistość, lekopenia i limfopenia. Ponadto biegła wskazała, iż objawy chorobowe u wnioskodawczynie stwierdzono już w pierwszej połowie 2011 r. o czym świadczą badania morfologii z anemią normochromiczną, obniżoną hemoglobina, wysokim OB., przy prawidłowym poziomie żelaza.

W ocenie Sądu biegła w swojej opinii dostatecznie wyjaśniła kwestie stanu zdrowia ubezpieczonej oraz datę powstania u niej częściowej i całkowitej niezdolności do pracy. Zdaniem Sądu opinia została sporządzona w sposób rzetelny, prawidłowy metodologicznie, a biegła odpowiedziała w niej jednoznacznie na pytania postawione przez Sąd.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 15 lutego 1974 r. (sygn. akt II CR 817/73), w którym wskazuje, iż w razie uzyskania od biegłych wiadomości specjalnych niezbędnych do merytorycznego i prawidłowego orzekania, to nie ma potrzeby żądania ponowienia lub uzupełnienia tego dowodu (tak też: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1999 r., sygn. akt II UKN 96/99).

Reasumując należy wskazać, iż częściowa niezdolność do pracy wnioskodawczynie powstała od stycznia 2011 r. Jednak ustalenie samej niezdolności do pracy i jej daty, nie przesądza jeszcze uprawnień rentowych odwołującej, gdyż ustawa emerytalna, o czym była już mowa wyżej, ustanawia poza niezdolnością do pracy także i inne warunki od których uzależnione jest uzyskanie przedmiotowej renty.

Poza niezdolnością do pracy odwołująca musi jeszcze legitymować się okresem składkowym i nieskładkowym, który w jej przypadku zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach musi wynosić 5 lat, przy czym okres ten zgodnie z ust. 2 powołanego przepisu, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Niezdolność do pracy u wnioskodawczynie zgodnie z opinią biegłego internisty powstała w styczniu 2011 r., a zatem okres składkowy i nieskładkowy o którym mowa wyżej musi przypadać pomiędzy styczniem 2001 r., a styczniem 2011 r. W tym czasie odwołująca ma udowodniony ponad 5 letni okres składkowy i nieskładkowy, a zatem spełniony jest warunek dotyczący stażu (rok, 2 miesiące i 27 dni przy umowie zawartej na czas od 2 lutego 1999 r.- 27 marca 2002 r., rok, 6 miesięcy i 12 dni przy umowie zawartej na czas od 16 kwietnia 2002 r. do 27 października 2003 r., 2 miesiące i 9 dni przy umowie zawartej na czas od 11 listopada 2003 r. do 31 stycznia 2004 r., 6 miesięcy okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych w okresie od 30 czerwca 2004 r. do 29 grudnia 2004 r., 3 miesiące, 8 dni przy umowie zawartej na czas od 21 października 2006 r. do 27 stycznia 2007 r., rok, 5 dni przy umowie zawartej na czas od 3 marca 2008 r. do dnia 6 marca 2009 r., 3 miesiące, 1 dzień okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych w okresie od 12 czerwca 2009 r. do dnia 12 września 2009 r.- łącznie 5 lat i 2 dni).

Ponadto wskazać należy, iż niezdolność wnioskodawczynie powstała w ciągu 18 miesięcy od ustania pobierania zasiłku dla bezrobotnych, który wymieniony jest jako jeden z okresów podanych w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach (zasiłek przysługiwał do dnia 12 września 2009 r., a zatem 18 miesięczny termin upływał 12 marca 2011 r., a niezdolność powstała w styczniu 2011 r.), a zatem zostały spełnione łącznie wszystkie warunki niezbędne do uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy.

Wobec powyższego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał B. P. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy poczynając od daty złożenia wniosku do 31 maja 2015 r., o czym orzekł w pkt 1 wyroku.

Sąd przyznał prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy poczynając od daty złożenia wniosku zgodnie z art. 129 ustawy o emeryturach i rentach zgodnie z którym świadczenie wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, co oznacza, iż świadczenie przysługuje od daty wniosku, nie wcześniej.

Sąd przyznał odwołującej prawo do renty do dnia 31 maja 2015 r. zgodnie ze wskazaniami biegłych. Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie nie zachodzą podstawy do przyznania wnioskodawczyni renty na stałe, bowiem jest ona osobą w młodym wieku i rokuje odzyskaniem zdolności do pracy po zakończeniu leczenia i poprawie stanu zdrowia.

Orzekając o kosztach Sąd kierował się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. Organ rentowy, który jest stroną przegrywającą sprawę, obowiązany jest zwrócić na rzecz wnioskodawczyni koszty zastępstwa procesowego które w sprawie wyniosły 60,00 zł. (§ 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013 r. poz. 490)).

Mając powyższe na względzie na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

SSA w SO H. Witkowska - Zalewska